

Skolen må snakkes opp

I dag møter hundretusen av elever landet rundt til første skoledag, enten etter lang ferie eller for aller første gang. De håpefulle mottas av mange dyktige og motiverte lærere, i motsetning til hva man kan få inntrykk av i en stadig mer svartmalende valgkamp.

Landbruksminister Trygve Slagsvold Vedum har markert seg gjennom sitt uttalte mål å «snakke landbruket opp». Det er et motto norske skolepolitikere burde la seg inspirere av. I forrige uke ble det klart at mange mer enn hver fjerde utdannede lærer velger en annen karriere enn i skolen. Mange oppgir store klasser, tidspress og overdrevet rapportering som grunn til at de slutter. Det er ikke rart om stadig negativ omtale av arbeidsplassen også virker inn.

I tillegg er det slik at norske lærere, ifølge Dagsavisen, tjener under gjennomsnittet i Europa og i OECD-området. Målt i kjøpekraft er den norske lærerlønnen eksempelvis betydelig lavere enn i Tyskland, Finland og Danmark.

Ved inngangen til valgkampen har norske politikere konkurrert om å legge fram løfter om tiltak for å forbedre skolen. Da Kristin Halvorsen nylig la fram sine planer for det nye skoleåret, handlet punkt én om lærerne. Nærmere 9000 lærere og skoleledere får tilbud om kompetanseheving kommende skoleår. I Høyres planer er det særlig matematikkunnskapene som skal heves. I løpet av fem år skal 10.000 lærere i grunnskolen få tilbud om etterutdanning i matematikk, lover Erna Solberg.

Det er vel og bra. Etterutdanningsmuligheter gjør en ar-

Oppsummert

Nytt skoleår

1 I dag møter tusenvis av elever til første skoledag.

Svartmaling

2 I valgkampen kappes politikerne om å satse på læreren – samtidig svartmales situasjonen i skolen.

Bedring

3 Norske elever presterer bedre på internasjonale tester enn tidligere. Lærerne trenger mer enn økt matematikkunnskap for å øke kvaliteten i skolen.

beidsplass mer attraktiv. Men lærerløft må gjøres på mange vis. Arbeidsro fra store reformer, slik Kristin Halvorsen har sørget for, har vært viktig for å gi lærerne tid til undervisning. Lønnsnivå og økte inntakskrav kan også bidra til økt anseelse.

Pilene har snudd etter det mye omtalte PISA-sjokket i 2001. Norske elever presterer heldigvis bedre i internasjonale kunnskapstester. Ved starten av skoleåret og midt i en valgkamp må vi likevel huske at ikke alle ferdigheter kan veies og måles. Mer matematikk ikke er svaret på alle utfordringer.

Lærerne skal hjelpe elevene til å bli gode samfunnsborgere. Den jobben ønsker vi lykke til med i det nye skoleåret.

En fryd for øyet...

DAGENS GJEST

Langt dyrere enn budsjettet sto Glomdalsmuseets nye danserestaurant ferdig i 1960. Det var en drøm av et hus. Moderne, ja rent ut sagt ultramoderne var det med sine japanskinspirerte takflater, lette konstruksjoner og sin spektakulære bruk av betong, glass og tre. Bygningen vakte oppsikt, ikke bare lokalt, men også nasjonalt og internasjonalt. Fremdeles valfarter arkitekter til Elverum for å ta professor Are Vesterlids hovedverk i øyesyn.

Men alt har sin tid, også danserestauranter. Det som var moderne, blir umoderne. Det som var nytt, blir gammelt, og det som brukes, blir slitt. I dag er bygningen forlatt, tilnærmet ubrukelig med et vedlikeholdsetterslep som i skrivende stund er beregnet til nærmere 10 millioner kroner. Det har ikke vært danset her på flere tiår. Det imponerende restaurantkjøkkenet som Hamar Arbeiderblad en maidag i 1960 beskrev som «et av de mest moderne restaurantkjøkken vi har sett», kan ikke tilby så mye som en kokt potet. Scenen, der Elisabeth Granneman trollbandt sitt publikum, ligger i dag øde. Dansesulvet, som Al Bishop og hans

orkester The Cold Fingers fikk til å koke, er tomt og skittent. Glomdalsmuseets danserestaurant trakk i storhetstiden rundt 20 000 mennesker i sesongen, men er i dag redusert til et problem. Og nå har Hedmark fylkeskommune varslet fortgang i fredningssaken. Eierne, Hedmark fylkesmuseum, kan styre sin begeistring.

«**Glomdalsmuseet har ved flere** anledninger vurdert ny bruk av danserestauranten», skriver museet i sin høringsuttalelse til fylkeskommunen. Men gang på gang har bygget vist seg ikke være skikket til noe annet enn fest og moro. Sist det var aktuelt med en ombygging, var i forbindelse med museets nye satsing på romani-folkets kultur og historie. Men utbyggeren, som denne gangen var Statsbygg på oppdrag fra Kulturdepartementet, konkluderte med at danserestauranten var totalt uegnet for et slikt formål.

Det er ikke bare arkitekter som blir våte i blikket når du nevner Glomdalsmuseets danserestaurant. Flere generasjoner av østerdøler og hedemarkinger har pusset skoene og strøket skjorter, glattet på kjoler og danset hælene skjeve i forbindelse med arrangementene her. Det var til Glomdalsmuseet en reiste når

Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

DYRT

«Hvor langt bør et museum strekke seg for bygningsarven?»

lørdagskvelden skulle være litt utover det vanlige. Det var her, og kanskje bare her, at etterkrigs-generasjonen av radiolyttere og etter hvert også fjernsynsseere, kunne oppleve kjendiser som Odd Grythe, Jens Book Jensen, Benny Borg og publikumsfavoritten Lillian Askeland for første gang. «Det er ingen tvil om at det går mot rekord på Glomdalsmuseet», uttalte konservator Håvard Skirbekk til Østlendingen i 1968 og sa indirekte at restauranten også skaffet museet viktige inntekter.

«**Det er vanskelig** å se at Hedmark fylkesmuseum eller Stiftelsen Glomdalsmuseet er i stand til å reise et beløp av denne størrelsesorden til restaurering av danserestauranten. Hedmark fylkesmuseum må se restaureringen av denne bygningen i sammenheng med restaurerings- og vedlikeholdsbehovet for de øvrig 530 bygningene som museet er forvaltningsansvarlig for».

Ved første øyekast er det ikke vanskelig å forstå museets reaksjon. Eiere av fredete bygninger klager sin nød over hele landet. Den norske bygningsarven råtner på rot. Men hvem skal egentlig forsvare kulturarven, når selv et museum må kaste inn håndkleet?

SAGT

av andre

Feil vei: Volden i Egypt vekker uro. FOTO: NTB SCANPIX

Vold i Egypt

* «Volden fra de egyptiske sikkerhetsstyrkene er tragisk, men islamistene skulle ikke la sin fortvilelse og sitt raseri ramme koptiske kristne.»

Kommentarredaktør Jon Magne Lund i Vårt Land

Feil vei

* «Egyptis militære ledere sier de vil gjenopprette demokratiet, men deres handlinger gjør veien videre svært mye vanskeligere. I stedet for demokrati, ser vi makthavere som vender tilbake til velkjente autoritære virkemidler.»

Leder i Verdens Gang

Grandiost

* «En slik holdning kan bare forstås dersom man kjenner til de væpnede styrkers grandiose selvbilde: De militære er i siste instans ansvarlige for at den egyptiske staten består, og har derfor rett og plikt til å bekjempe alle som til enhver tid blir definert som dens fiender.»

Kommentator Per Kristian Haugen i Aftenposten

Beroliget

* «Jens Stoltenberg og Erna Solberg står begge solid plantet på den ansvarlige siden, de er politikere som setter tæring etter næring; langt likere hverandre enn noen av dem ønsker å vedgå. Sånn sett er det betryggende å vite at en av dem skal bli statsminister etter valget.»

Politisk redaktør Sjur Holsen i Bergens Tidende

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no